Egenfargen er bestandig

Hvordan ser egentlig fargene Egghvitt eller Antikkhvitt ut? Prøv å beskrive fargen på malingen Lys Toscana! Det å snakke om farger, forsøke å beskrive nyanser eller kulører, er å be om problemer. Her hjelper NCS-systemet deg langt på vei. Det er et standardisert språk som beskriver farger som vi ser dem.

Av Chera Westman/ifi.no, ifi.no

Hvordan vi opplever fargene kan variere, men den egentlige fargen, egenfargen, er bestandig.

- Det er vitenskaplig bevist og definert hva som er gult uten noe som helst rødt eller grønt i, forteller Øyvind Olsen, markedssjef i NCS Colour Centre.

NCS står for Natural Colour System, et standardisert system som beskriver farger som vi ser dem. Systemet fungerer som et internasjonalt felles språk for dem som arbeider profesjonelt med farger, og er bygget opp av de seks elementærfargene: gult, rødt, blått, grønt, sort og hvitt. I fargesirkelen vises de forskjellige kulørene av de fire førstnevnte fargene. Nyanser dannes av kulørenes styrke og innhold av sort og hvitt. NCS-systemet har 1 950 standardiserte farger som er beskrevet av en todelt fargekode, for eksempel S 2030-Y90R.

- Enhver overflate og enhver farge kan kodes med en NCS-kode, sier han.

Felles fargespråk

- Alle profesjonelle brukere av farger bør bruke et nøytralt system. Det gjelder for eksempel dem som arbeider med maling, tekstil og plast, sier Øyvind Olsen.

- Fordelen er da at alle snakker samme språk. Det underletter kommunikasjon, dokumentasjon, gir enklere beskrivelser og et felles ståsted ved reklamasjoner.

Alle malingsfabrikker bruker NCS-systemet, men NCS-fargene skal ikke forveksles med de blandede malingene eller med produsentenes egne malinger og farger, understreker Øyvind Olsen.

- Måten malingsfabrikkene lager sine malinger og farger på, og hva de kaller dem, er opp til dem. En farge kalt "Latte" eller "Toscana" vil se helt forksjellig ut fra en produsent til en annen, presiserer han.

Samme, men annerledes

Men den samme malingen kan se helt annerledes ut fra én gang til en annen, til tross for at du kjøper en maling kodet med NCS-koder, eller velger en av malingprodusentens egne farger kalt Varmgul, Gresskar, Vanilje eller noe lignende.

Variasjoner oppstår fordi basene som fargene blandes med og blandemaskinene kan dosere litt forskjellig. Også menneskene som opererer maskinene påvirker. Så om du har satt i gang et malingsprosjekt, men oppdager at du ikke har nok maling, bør du gå tilbake til den samme butikken, og gjerne få den samme personen til å blande mer maling for deg.

- Men også malingens glansgrad og materialet den blir brukt på påvirker. Det er noen av mange faktorer som påvirker hvordan fargen oppleves, sier Øyvind Larsen.

Fargefokus

I løpet av 2007 vil Informasjonskontoret for farge og interiør, IFI, rette fokus mot farger i mange sammenhenger.

- 2007 feirer IFI 50 år og vi har utnevnt året til Fargeåret 2007, sier administrerende direktør Bjørg Owren i IFI, som håper flere hopper på lasset og bidrar til å heve interessen for farger det kommende året.

Med den minimalistiske interiørtrenden, har fargene hatt en gjemt posisjon mens hvitt har dominert. Men etter hvert begynner folk å komme ut av skapene og si at de faktisk trenger litt farge, hevder Bjørg Owren.

- Det er moro med farger, og farger betyr mye for trivselen vår, forklarer hun.

Dekoding av NCS-koden

S 2030-Y90R er ifølge andre ledd (Y90R) en gul farge med 90 prosent rødt. I første ledd står S for Second edition - altså en standardisert farge definert etter 1995 når systemet ble revidert. Forleddet definerer også sorthet og nyanse: tallene forteller at fargen innholder 20 prosent sort, og 30 prosent av den maksimale kulørfargen. Summen av første ledd skal bli hundre, og tallet som er utelatt viser andelen hvitt, i dette fall 50 prosent.

NCS er ikke det eneste nøytrale fargesystemet. Andre systemer som blir brukt i ulike sammenhenger er RAL, BS, Munsell og Pantone. Det finnes standardiserte oversetningsnøkler som oversetter for eksempel en farge definert i RAL- eller Munsell-systemet til en NCS-farge, eller motsatt. For Pantone finnes ikke slike nøkler, men NCS hjelper til med manuell oversettelse.